

SZEMLE

KÁDÁR IMRE:

Összefüggések a talaj termékenysége és tápanyagellátottsága között

(MTA ATK Talajtani és Agrokémiai Intézet,
Budapest, 2015. ISBN: 978-615-5387-04-03)

A kiadvány I. részét a szerző 1978-ban megvédett kandidátusi értekezésének anyaga képezi 176 oldalon. A bevezető irodalmi fejezet a mezőgazdaság fejlődéstörténete tükrében vizsgálja a talajtermékenység fenntartásának módszereit az elmúlt korok földművelési rendszereiben, majd a hazai és a nemzetközi agrokémiai iskolák fejlődését elemzi. Bemutatja az országos tápelem (NPK) mérlegek módszerét. Felállítja Magyarország és Ausztria elemmérlegeit. Összefüggést talál Ausztriában a tartományok/régiók műtrágyahasználata és a gazdálkodási mód (szántók részaránya) között. Utal arra, hogy Ausztriában és Németországban a P-mérleg már az 1900-as évek elején egyensúlyba került. Ez az állapot nálunk az 1960-as évekkel állt be és az intenzív műtrágyahasználattal karöltve jelentkezett.

A disszertáció nagyobb részét a mezőföldi műtrágyázási tartamkísérletek értékelése tölti ki. A kísérleteket széleskörű talaj- és növényelemzések egészítik ki. Így sor kerül a talaj- és növényanalitikai határkoncentrációk megállapítására szaktanácsadást megalapozó céllal. A dolgozat 214 irodalmi forrásra támaszkodik, szövegekben 10 ábrát és 126 táblázatot foglal magában. Ezt követően olvashatjuk az opponensek (Dr. Pecznik János és Dr. Loch Jakab) véleményét és a szerző arra adott válaszát. Úgy tűnik, a 38 évvel ezelőtt írott értekezés semmit sem veszített időszerűségéből. Változatlan formában történt kiadása indokolt volt.

A kiadvány II. része az alábbi önálló fejezeteket, a közelmúltban megjelent munkákat tartalmazza, felsorolva a fejezetek címeit/szerzőit:

- Szemelvények az Agrokémiai és Növénytaplálási Osztály kutatásaiból (Műhelymunka 1974–2000, Sarkadi János és Kádár Imre)
- A foszfor elöregedésének vizsgálata és eredményei 22 év után (Szabadföldi tartamkísérlet adatai összegezve Csathó Péterrel)
- Az Országos Műtrágyázási Tartamkísérlet eredményei Mezőföldön (A 40 év adatai összegezve Márton Lászlóval)
- A dohány ásványi táplálása és a hazai dohány termőhelyek talajtani/agrokémiai vizsgálata (Gondola István társszerzővel)
- Az angliai Rothamsted tartamkísérleteinek tanulságairól
- Különböző szemléletek a tápanyagpótlás alapelveiről
- Liebig és a magyar tudomány

- Élelmiszerválság és az agrártudomány
- Gércsei alginit hatása a savanyú homoktalaj termékenységére
(Ragályi Péter, Radimszky László és Gajdó Anna társszerzőkkel)
- A műtrágyázási szaktanácsadás ajánlott módszere

Az említett önálló fejezetek összesen újabb 10 szövegekőzi ábrát, 97 táblázatot tartalmaznak és 122 forrásra utalnak. Megemlítem, hogy a Szerző az orosz, német és angol nyelvterületek kiváló ismerője, melyet az átfogó szakirodalmi feldolgozás tükröz. Ez munkája külön érdeme. Mai szemmel ez utóbbi tudománytörténeti értéket jelenthet számunkra és különösen az eljövendő generációk számára.

A kiadvány összesen 389 oldalon jelent meg fűliázott kötésben. Ajánlható a kutatás, oktatás, szaktanácsadás számára egyaránt. Nyelvezete közérthető, olvasmányos. Haszonnal forgathatják a gazdák, akik megismerhetik a szaktanácsadás során alkalmazott fogalmakat, a talajok jellemző tulajdonságait, melyek azok termékenységét és ezáltal a gazda jólétét is meghatározzák. A részletes műtrágyázási tanácsadás a főbb növényekre ajánlást tartalmaz, a közölt kísérleti eredményekre alapozva, pl. kalászosok, kukorica, repce, napraforgó, burgonya, lucerna szántóföldi kultúrákra, valamint a gyepekre is. A kiadvány az Intézet honlapjáról letölthető.: <http://www.mta-taki.hu/tagok/prof-dr-kadar-imre/publikaciok>

Érkezett: 2016. február 10.

NÉMETH Tamás
MTA Agrártudományi Kutatóközpont,
Talajtani és Agrokémiai Intézet, Budapest